



(http://www.rts.rs/page/magazine/ci/story/2520/nauka/2766007/kako-bez-materice-do-zeljenog-potomstva.html?print=true)

Како без материце до жељеног потомства

ПОНЕДЕЉАК, 12. ЈУН 2017, 10:43 -> 10:55

ИЗВОР:
PTC

АУТОР:
МАРИЈА СТЕВАНОВИЋ ()

(/page/magazine/ci/story/2520/nauka/2766007/kako-bez-materice-do-zeljenog-potomstva.html?print=true)

(/page/magazine/ci/story/2520/nauka/2766007/kako-bez-materice-do-zeljenog-potomstva.html?email=yes)

Пут до потомства некада може бити посут ружама са превише трња. Неке жене због болести, несрећног случаја или „генетичке лутрије” немају материцу. То можда није стање које угрожава живот, али и те како може погоршати или уништити породичне односе и на тај начин угрозити здравље жене.

Жене које су рођене без материце, или им је тај орган уклоњен због болести, могу добити дете помоћу трансплантације материце и сурогат материнства, чуло се на „Трибини четвртом по подне” под насловом „Трансплантација материце или сурогат мајчинство: медицински и етички аспекти”.



Број трансплантираних материца је једноцифрен а процедуре се сврставају у категорију експерименталних

Коме је потребна трансплантација материце

Широм Европе више од 200.000 жена пати од стерилитета проузрокованог недостатком материце. У највећем броју случајева, пацијенткиње због канцера грлића материце бивају подвргнуте хистеректомији пре него што успеју да се остваре као мајке.

Мало жена роди се без функционалне материце – према статистици, једна међу пет хиљада. У својој дугогодишњој каријери, докторка Фазлаглић се сусрела са неколико таквих случајева.

Др Мима Фазлаглић је рекла за Интернет портал Образовно-научног програма да наш закон 'не препознаје' пацијенткиње које не могу остварити

(/page/magazine/ci/story/2520/nauka/2766007/kako-bez-materice-do-zeljenog-potomstva.html?print=true)



Сурогат мајка може бити женска особа која носи ембрион зачет поступком биомедицински потпомогнуте оплодње – у циљу давања детета другој особи или правним родитељима који нису у могућности да остваре потомство. Ембрион који носи гестациска (сурогат) мајка може бити створен од гамета правних родитеља, од јајне ћелије сурогат мајке и гамета правног оца, или од донираних гамета или донираног ембриона. Осим са законским, процес је повезан и са етичким дилемама. Током трудноће (и самим порођајем) између мајке и детета се стварају везе које је по многим неприродно и нехумано раскидати, а што је неминовност у том процесу. Ту је и право детета да сазна истину о свом пореклу, али и право заштите стабилности породице која би могла бити нарушена тим сазнањем.

Сурогат мајка има право да буде анонимна, међутим, како решити ситуацију – када жели да буде укључена у будући живот детета...

трудноћу ни на један од начина медицински потпомогнуте оплодње.

„Мали број жена нема материцу. Најчешће је то последица урођене аномалије, а ређе последица обољења или несрећног случаја. Са развојем вантелесне оплодње појавила се могућност да жена са здравом материцом изнесе бебу насталу од јајне ћелије жене без материце (уколико потоња има јајнике који продукују јајне ћелије). Међутим, сурогат материнство изазива много полемика и одобрено је у веома малом броју земаља", објашњава др Фазлаглић.

Ни у једној земљи Европске уније није дозвољено комерцијално сурогат материнство. Уколико је основ добротинство, та „услуга“ је дозвољена у Великој Британији, Холандији, Белгији, Данској и Грчкој.

Законодавства Аустрије, Немачке, Шведске, Француске, Мађарске и Италије забрањују га у потпуности. У нашој земљи траје јавна расправа о Преднацрту Грађанског закона, који би требало да прихвати или забрани ту репродуктивну методу.

Према речима докторке Фазлаглић, у Србији је законом дозвољено чување ембриона, као и донираних мушких и женских гамета.

„Велики број трудноћа оствари се управо коришћењем донираних репродуктивних ћелија и ембриона, али за пацијенткиње без материце то нема значаја. Сурогат материнству се противе многи јер виде могућност злоупотребе, што по мом мишљењу закон може да уреди – као што је то уређено у земљама у којима је дозвољено некомерцијално сурогат материнство“.

Трансплантација материце – друго решење за не тако мали број жена без тог органа – изазива низ етичких и медицинских недоумица.

„Срце се пресађује већ педесет година, а о трансплантацији материце говори се тек последњих неколико година. Број трансплантираних материца је притом једноцифрен, а саме процедуре се и даље сврставају у категорију експерименталних. Препознајемо медицинске препреке – узимање имуносупресивне терапије има низ нежељених ефеката, постоји могућност одбацивања органа у било ком тренутку током трудноће, чиме се жена доводи у опасност“, сматра др Фазлаглић.

У Шведској је од 2012. године девет жена трансплантацијом добило материцу. Њих пет је од 2014. г. успешно изнело трудноћу и родило дете. Операције су биле део студије којом је потврђено да је таква процедура могућа.

Слична студија планира се у Великој Британији. У нашој земљи прва трансплантација материце урађена је 26. марта у Универзитетској клиници у Тиршовој између једнојајчаних близнакиња.

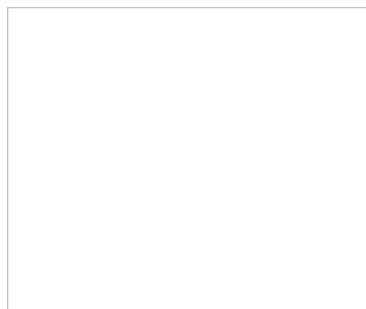
„Трибину четвртком по подне“, Центар за биоетичке студије Универзитета у Београду организује у сарадњи са УНЕСКО Катедром за биоетику за Европу и Институтом друштвених наука.



(/page/magazine/ci/story/2520/nauka/2766007/kako-bez-materice-do-zeljenog-potomstva.html?print=true)



(/page/magazine/ci/story/2520/nauka/2766007/kako-bez-materice-do-zeljenog-potomstva.html?email=yes)



БРОЈ КОМЕНТАРА 0

ПОШАЉИ КОМЕНТАР

(/PAGE/MAGAZINE/CI/COMMENT.HTML?)